

al-'ujālat fi-l 'irfān

رساله مختصری است در شرح چندین بیت اشعار عرفانی با مطلع «کنا حروفاً عاریات منقله...» شارح با آوردن با عناوین «قوله، قوله» به توضیح آنها پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۴۹/۳

آغاز: حمد الحمد للمعبود الحق لكل و صلوات صلواته علیاکمل صور تجلیاته ... اما بعد، فهذه عجالة کتبتها بالتماس بعض الاخوان؛ انجام: و هذا المسطور المترجم عن بعض دقائق هذا الذوق لان لطایفه اکثر من أن تحصی بالطق والله علم ... خط: نسخ، کا: محمد بن حصار بک، تا: ۸۵۵ق؛ کاغذ: شرقی، گک (۳۶-۳۷)، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۳/۵سم [ف: ۳۳-۲۸۳]

● عجالة في العلم و المعلوم = حاشية العلم و العلوم /

فلسفه / عربی

'ujālat-un fi-l 'ilm wa-l ma'lūm = ḥāšiyat-ul 'ilm wa-l 'ulūm

فضل الحق خیر آبادی، محمد، ۱۲۱۲ - ۱۲۷۸ قمری
fazl-ol-haq xayr-ābādī, mohammad (1798 - 1862)

در بیان حقیقت علم و ادراک.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۲۳

آغاز: بسمله سبحانه الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم و اصطفی علی العالم خیر من اوتی جوامع الکلم و توابع الحكم ... اما بعد فلا اقسام بمواقع العلوم؛ انجام: و ایها الشقیق الحاذق النبیل الی قد آتیك بكتاب مبین فیہ حق یقین.

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد ضیاء الحق ... بی تا؛ جلد: گالینگور، ۵۴ص، ۱۶-۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵۰-۶۹]

● عجالة القرى (مختصر) / تاریخ / عربی

'ujālat-ul qurā (mx.)

فاسی، محمد بن احمد، ۷۷۵ - ۸۳۲ قمری
fāsī, mohammad ebn-e ahmad (1374 - 1429)

تاریخ تألیف: ۸۱۲ق

مؤلف کتابی به نام «عجالة القرى للراغب فی تاریخ أم القرى» نگاشت، و در آن تاریخ مکه را به طور بسیار مفصل آورد و حالات گروهی از دانشمندان و علماء آن سرزمین را به حسب حروف نوشت، و چون در سه جلد بود در این کتاب آن را اختصار نمود. کتاب حاضر مانند اصلش در بیست و چهار باب می باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۳

آغاز: الحمد لله الذي جعل مكة المشرفة خير الارض و خصها بيته

العظيم عليهم و يحقهم عليه

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد قاسم خونساری، بی تا؛ جلد: تیماج مشکى، گک ۴۳ (۲۶-۶۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۲/۵ [ف: ۱۳-۱۴۹]

● العجالة في شرح حديث ابولبيد المخزومي / شرح

حديث / عربی

al-'ujāla fi š-i ḥadīṭ-i abū-lubayd al-maxzūmī

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵ - ۱۱۲۱ قمری
bahrānī, soleymān ebn-e 'abd-ol-lāh (1665 - 1710)

به درخواست: محمد سلطان حاکم بحرین

در شرح حديث ابولبيد مخزوني از امام محمد باقر عليه السلام در تاويل حروف مقطعه قرآن كريم. به نوشته ماحوزی در این حديث به تاريخ قيام اهل البيت اشارت رفته است. ماحوزی در اواخر این رساله از کتابی که درباره غیبت امام قائم عليه السلام تالیف کرده است یاد می کند. مؤلف قبل از شرح حديث به تهیه چهار «مقدمه» و یک «خاتمه» پرداخته است: مقدمه ۱. تحقیق در امر بدا؛ مقدمه ۲. معرفت زبر و بینات؛ مقدمه ۳. شرح حساب جمل مغربی که با حساب جمل معروف تفاوت بسیار دارد؛ مقدمه ۴. بررسی اخبار توفیق و تکذیب وقاتان؛ خاتمه در بحث استبعاد طول بقاء عمر.

آغاز: بسمله اما بعد حمد لله علی سوانخ الاته ... فيقول العبد ... سليمان بن عبد الله قد جرى في المجلس السامي مجلس الجناب الافخم و الدستور الاقوم ... حديث ابى لييد المخزومي الوارد ف يقطعاعات القرآن و ان كل حرف منها ينقضى يكون معه قائم من بين هاشم و فيه تاريخ قيام قائم اهل البيت عليهم السلام ... فاشار الى دام مجده ان اكتب ما يسبح للنظر القاصر في توجيهه و رسمت هذه العجالة ... فاقول ... هو مارواه الشيخ الجليل ... العياشي السمرقندي في تفسيره المشهور عن ابى لييد المخزومي عن الامام ابى جعفر ... قال يابالبيدان في حروف القرآن المقطعه لهما جما

انجام: و يجعلنا من القائمين بالنصره بين يديه آمين ... فرغ من تسويد بياضها ... خادم الشريعة ... سليمان بن عبد الله ... الماحوزی ختم الله له ... ما يمتنى [الذريعة ۲۲۱/۱۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۲/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی تا؛ در پایان می نویسد: «محرر اکثر هذه الاوراق ... ابن علی نقی محمد اسحاق ... التمس من ناظرها الدعاء اوائل شهر صفر ۱۳۰۹؛ گک (۱-۱۳) [ف: ۲۳-۵۹۳]

● عجالة في العرفان / عرفان و تصوف / عربی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فتخا)؛ جلد بیست و دو؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276260

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳

۱. مشهد؛ میبیدی؛ شماره نسخه: ۲۵۰ [دنا ۵۳۸/۷-۵۳۹ (نسخه)؛ الذریعه ۲۴-۲۳۰-۲۳۱ ضمن معرفی نظم المناقب]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۲۲۵ تا شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۵۵، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی به خط مؤلف در میان سطور و هامش؛ جلد: تیماج مشکي، ۹گ (۹۱-۹۹)، ۱۰ سطر (۵/۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۵۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۷۹/۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ ۷گ (۱-۷پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸-۱۳۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰گ، ۸ سطر (۷/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۵×۱۶سم [ف: ۷-۲۳]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۴۳/۵

کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی اصفهانی هرندي، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۲گ (۱۶۱-۱۷۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۰]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۳۰/۶

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ با دوائر نجومی؛ جلد: تیماج مشکي، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۳۴]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۱۲/۹

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مرتضوی-مشهد مقدس؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه اصل؛ مصحح؛ ۴ص (۲۱۸-۲۲۱) [عکسی ف: ۷-۲۱۵]

● عقد ثریا / نامه نگاری / فارسی

'eqd-e sorayyā

سلطانی کرمانشاهی، حسینقلی بن مصطفی، ۱۲۴۷ - ۱۳۰۳ قمری

soltānī kermānšāhī, hoseyn-qolī ebn-e mostafā (1832 - 1886)

اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار

مجموعه منشآت نگارنده است که در مناسبت های گوناگون نگاشته شده، و تألیف به درخواست جمعی از احباب خاصه حاجی میرزا محمد مهدی انجام شده، در ده «فصل»: ۱. در خطب بلیغه؛ ۲. در آنچه متعلق است به سلطنت سینه ملوکیه؛ ۳. در آنچه متعلق است به سادات و علما؛ ۴. در آنچه متعلق است به صدور و وزراء؛ ۵. در مکاتیب به نزد بزرگان و رؤسا؛ ۶. در نامه جات به مشایخ و عرفا؛ ۷. مکاتیب به تجار و اصحاب مکاتب؛ ۸. مراسلات به اقارب و عشایر؛ ۹. مطلق مکاتیب و رقعات؛ ۱۰. نوشته جات و مکاتیب شرعیه.

۱. مشهد؛ میبیدی؛ شماره نسخه: ۲۵۰

آغاز: بدایع پرداز دارالانشاء اکوان و صحایف طراز دبیرستان کون و مکان را سیاس فزون از وهم و قیاس پیرایه رسایل منشیان در این نسخه فقط دیباچه کتاب آمده؛ خط: نستعلیق، کا: هادی ارفع کرمانشاهی، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۵۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای ارفع؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱۰۳ص [فیلمها ف: ۲-۱۴۷]

● العقد الثمین فی ألغاز القرائة / تجوید / عربی

al-'iqd-uṭ ṭamīn fī algāz-il qirā'a

ابن جزری، محمد بن محمد، ۷۵۱ - ۸۳۳ قمری
ebn-e jazārī, mohammad ebn-e mohammad (1351-1430)

چهل مسأله در علم تجوید است که مؤلف برای امتحان قاریان به نظم در آورده است.
[کشف الظنون ۱۱۵۰/۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح العقد الثمین فی ألغاز القرائة؛ طبیبی (-۹)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳/۵

آغاز: بسمله ما قال ائمة علم القرآن کثرهم الله تعالی و زکاهم فی شرح المسائل التي اوردها امام وقته ... فقال الحمد لله و سلام علی عباده الذين اصطفی؛ انجام: فمن کتم علماً الجمه الله بلجام من نار يوم القيمة انا بکم الله بالجنة بمنه و کرمه و نفع بعلمکم المسلمین و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، مذهب، ۳ص (۵۹-۶۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۵-۲۲۳]

● العقد الثمین فی تاریخ البلد الامین / تاریخ / عربی

al-'iqd-uṭ ṭamīn fī tāriḫ-i balad-il amīn

فاسی، محمد بن احمد، ۷۷۵ - ۸۳۲ قمری

fāsī, mohammad ebn-e ahmad (1374 - 1429)

در تاریخ مکه و بزرگان و دانشمندان آن جا از آغاز تا روزگار مؤلف است. مؤلف در آغاز می نویسد: «شوق نفسی کثیرا الی معرفة تراجم الاعیان من اهل مکه و غیر هم ممن سکنها مدة سنین او مات بها، و تراجم ولاة مکه و قضائها و خطبائها و ایمتها و مؤذنیها من اهلها و غیرهم و تراجم من وسع المسجد الحرام او عمره او عمر شیئا منه، او من الاماکن الشریفة التي ینبغی زیارتها بمکه و حرمها، او عمل شیئا من المآثر الحسنة الکائنة بمکه و حرمها کالمدارس و الربط و السفایات والبرک و الآبار و العیون و المظاهر و غیر ذلك من الآثار». وی در آغاز کتاب دیگرش

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد بیست و دو؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276260

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳